

ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСОВОЇ КОНВЕРГЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ КРАЇНИ

Ропотан Ірина Валеріївна викладач

Одеського національного економічного університету

Нормативно-правову основу фінансової конвергенції сталого розвитку регіонів України становлять: Конституція України, Бюджетний і Податковий кодекс України, щорічні закони про державний бюджет, Основні напрями бюджетної політики на відповідний рік, постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства фінансів, Державної казначейської служби, рішення обласних, районних, міських (щодо районних у містах) рад.

Фінансова конвергенція сталого розвитку регіонів країни здійснюється з допомогою механізму та інструментарію, визначених фінансовою політикою держави та регіонів.

Як показує досвід інших країн, не існує єдиної ідеальної моделі механізму фінансової конвергенції регіонального розвитку, прийнятної для усіх країн. Конкретні механізми фінансового вирівнювання будуються виходячи з рівня децентралізації бюджетно-податкової системи, обсягу повноважень місцевих органів влади, політичного вибору між ефективністю та рівністю [1, с. 9], глибини та масштабів міжрегіональних асиметрій.

Загалом у світовій практиці використовуються різноманітні інструменти фінансової конвергенції сталого розвитку регіонів країни (табл. 1): податкові, міжбюджетної підтримки та дольової участі.

У більшості високорозвинених країн (США, Західна Європа), де досягнута відносна вертикальна збалансованість, інструменти дольової участі мають набагато менше значення, ніж міжбюджетні трансферти [2].

Орієнтуючись на досвід високорозвинених країн, які застосовують трансфертні інструменти фінансової конвергенції, в Україні інструменти дольової участі також не набули широкого застосування. Основним чином для фінансової конвергенції сталого розвитку регіонів України застосовуються інструменти міжбюджетної підтримки – міжбюджетні трансферти (дотації, субвенції) – кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого [3].

Таблиця 1

Інструменти фінансової конвергенції сталого розвитку регіонів країни [4]

<i>Групи інструментів</i>	<i>Інструменти</i>	<i>Мета використання</i>	<i>Країни</i>
Податкові	власні та закріплені доходи, регульовані доходи, нормативи відрахувань від загальнодержавних податків, державні соціальні суспільні стандарти і громадські послуги, податкові ставки, податкові пільги	Вертикальна конвергенція	США, Австралія, Західна Європа, Росія, Україна
Міжбюджетної підтримки	Трансферти (дотації, субвенції, субсидії)	Горизонтальна конвергенція	США, Австралія, Західна Європа, Росія, Україна
Дольової участі	Різні механізми дольової участі в податкових доходах	Вертикальна і горизонтальна конвергенція	Країни Латинської Америки, Азії, Африки

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Напрямки вдосконалення міжбюджетних відносин : Звіт, підготовлений для Світового банку. – К., 2003. – 69 с.
2. Найденова Т. А. Бюджетное выравнивание как инструмент реализации бюджетной политики северных территорий [Электронный ресурс] / Т. А. Найденова // Корпоративное управление и инновационное развитие Севера : Вестник Научно-исследовательского центра корпоративного права, управления и венчурного инвестирования Сыктывкарского государственного университета. – 2012. – №3. <http://vestnik-ku.ru/2012/2012-3/9/9.htm>.
3. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №50-51. – с. 572. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
4. Полозков М. Г. Стимулирующее бюджетное выравнивание территорий / М. Г. Полозков // Вестник Томского государственного университета. – 2011. – № 343. – С. 148-152.